

Aloite englanninkielisen esiopetuksen ja opetuksen järjestämiseksi toimintavuodesta 2025–2026 alkaen

SOVV 04.12.2024 § 75

575/12.00.00.00/2024

Lisätiedot:

varhaiskasvatuspäällikkö Annika Hiitola puh. 050 341 6269

varhaiskasvatuksen palveluohjaaja Camilla Hildén-Pinola puh. 050 3636 343

vs. opetuspäällikkö Elina Taipalus, puh. 040 653 0394

rehtori Leena-Maija Niemi, puh. 040 631 8469

etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Joukko huoltajia, joiden lapset osallistuvat varhaiskasvatukseen yksityisessä Pilke ICEC Kauniainen -yksikössä ovat lähestyneet suomenkielistä opetus- ja varhaiskasvatusvaliokuntaa avoimella kirjeellä, jossa he tuovat esille toiveensa englanninkielisen esi- ja perusopetuksen kehittämiseksi Kauniaisissa. Huoltajien kirje on **oheismateriaalina**.

Esiopetuksen järjestäminen

Oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuotena lapsen on osallistuttava vuoden kestäväan esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Kunnilla on velvollisuus järjestää esiopetusta, ja niillä on automaattisesti esiopetuksen järjestämislupa. Kunta voi hankkia esiopetuksen yksityiseltä varhaiskasvatustoimijalta, mutta esiopetuksen järjestämisvelvollisuus säilyy kuitenkin edelleen kunnalla.

Valtio osallistuu esiopetuksen järjestämisen rahoittamiseen valtionosuuden kautta. Vuonna 2024 valtionosuuden perusosa on 7 459,25 euroa, josta vähennetään pysyvänä säästönä 320,77 euroa. Peruspalveluiden valtionosuuden kunta saa kaikkien väestötietojärjestelmään merkittyjen kuntalaisten perusteella. Valtiovarainministeriö hoitaa kotikuntakorvauslaskutuksen keskitetysti valtionosuusmaksatuksen yhteydessä, jotta välttyttäisiin kuntien keskinäiseltä sekä kuntien ja muiden opetuksen järjestäjien väliseltä laskutukselta.

Esiopetuksessa, kouluissa ja oppilaitoksissa pyritään jatkuvasti tukemaan lasten ja nuorten oppimista, terveyttä ja hyvinvointia. Opiskeluhoitopalvelut sisältävät kouluterveydenhuollon, kuraattorit ja psykologit. Hyvinvointialue vastaa näiden palvelujen tarjoamisesta ja kunnan vastuulle jää opetuksen järjestäjänä palveluiden yhteensovittaminen niin kunnallisten kuin hankkimiansa yksityisten esiopetusyksiköiden osalta.

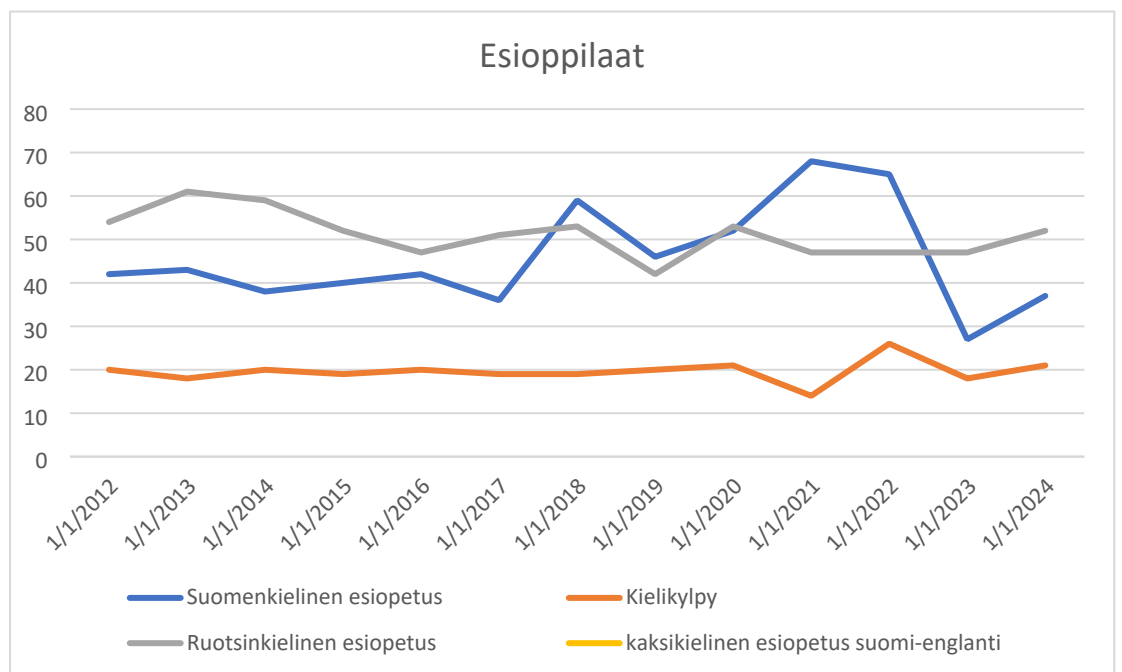
Toisaalta yksityinen palveluntuottaja voi tietyin edellytyksin anoa perusopetuksen mukaisen esi- ja perusopetuksen järjestämislupaa opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Tällöin yksityinen palveluntuottaja voi saada luvan toimia opetuksen järjestäjänä kaikkine velvollisuuksineen ja vastuineen.

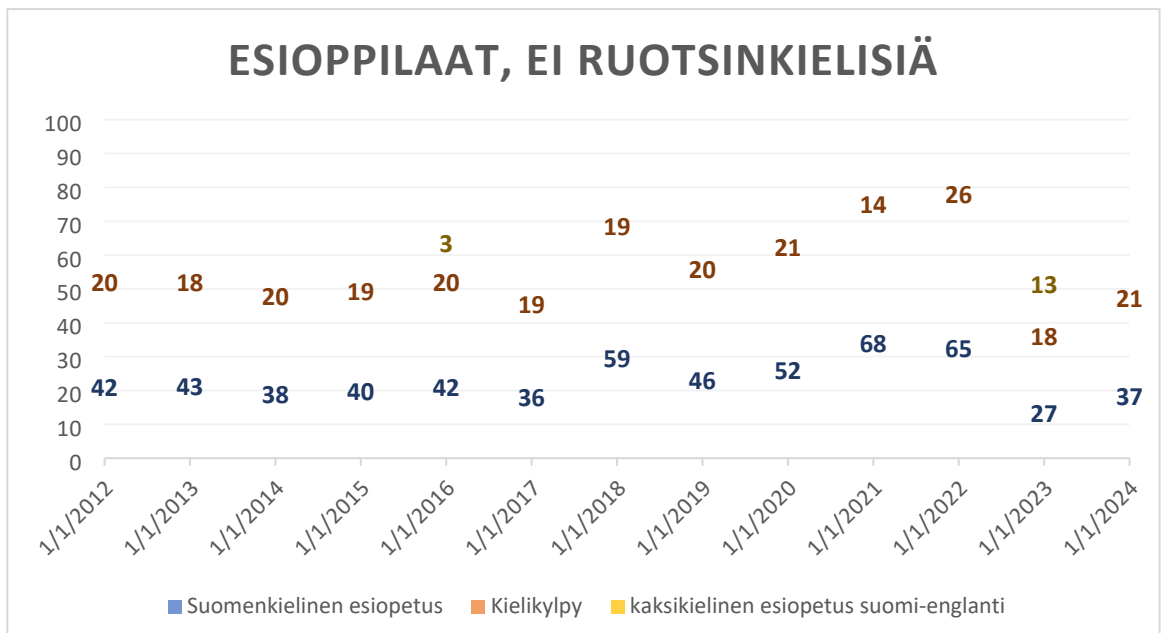
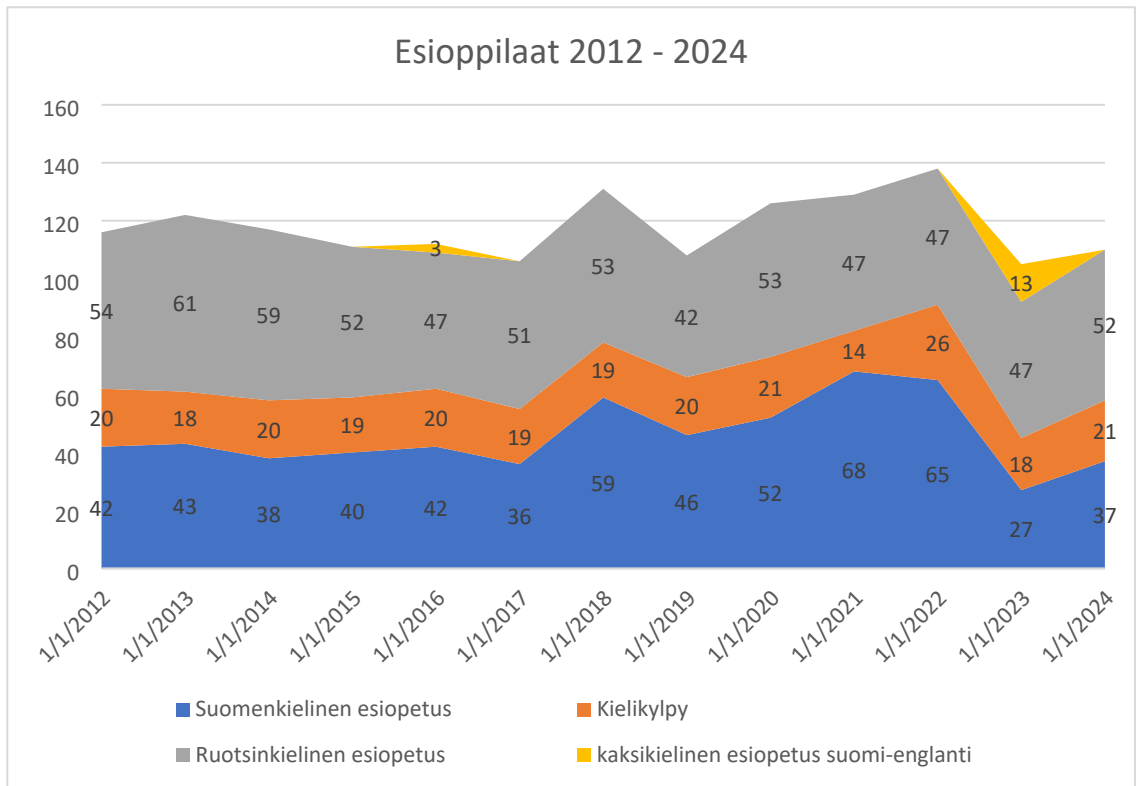
Esiopetuksen oppilasmäärät

Kauniaisissa tarjotaan nykytilanteessa esiopetusta ja perusopetusta suomen ja ruotsin kielellä. Tämän lisäksi Kauniaisissa tarjotaan suomenkielisen perusopetuksen yhteydessä suomenkielisille lapsille suunnattua ruotsin kielen kielikylpyopetusta.

Esiopetukseen osallistuvien lasten määrä on 20.9. tarkasteluajankohdan mukaisesti vaihdellut seuraavasti vuosien 2012–2024 välisenä aikana

	suomenkielinen esiopetus	kielikylpy	ruotsinkielinen esiopetus	yhteensä	HUOM!
2012	42	20	54	116	
2013	43	18	61	122	
2014	38	20	59	117	
2015	40	19	52	114	
2016	42	20	47	109	+ 3 lasta Duckies
2017	36	19	51	106	
2018	59	19	53	131	
2019	46	20	42	109	
2020	52	21	53	126	
2021	68	14	47	129	
2022	65	26	47	138	
2023	27	18	47	92	+ 13 lasta ICEC
2024	37	21	52	110	
vaihteluväli	27 – 68	14 – 26	42 – 61		
keskiarvo	46	20	51	117	

Englanninkielinen esiopetus

Kunta vastaa siitä, että sen järjestämä esiopetus noudattaa säädöksiä ja määräyksiä, myös silloin, kun se on valinnut yksityisen varhaiskasvatusyksikön esiopetuksen järjestämispaijaksi. Osin englanninkielistä esiopetusta on järjestetty Kauniainsissa kahtena toimintavuotena, 2016–2017 yksityisessä Ankkalampi Duckies -yksikössä ja toimintavuonna 2023–2024 Pilke ICEC Kauniainen -yksikössä. Kumpanakin toimintavuonna toiminta oli ajateltu kaksikieliseksi suomeksi ja englanniksi. Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta päätti kokouksessaan 8.12.2022 § 72, että Pilke ICEC Kauniainen -yksikkö antaa esiopetusta toimintavuonna 2023–2024, ja totesi päätöksensä yhteydessä, että ”esiopetuksen järjestämislupa myöntäminen ei sido kaupunkia englanninkielisen opetuksen järjestämiseksi tulevaisuudessa”.

Toimintavuonna 2023–2024 Pilke ICEC Kauniainen -yksikön järjestäessä esiopetusta, siihen osallistui 13 lasta, joista 6 asui Kauniaisissa. Toimintavuoden aikana ryhmään ei saatu uusia kauniaislaisia lapsia. Ryhmän henkilöstössä tapahtui vaihtuvuutta vuoden aikana, mikä vaikutti suomen kielen osaamisen toteutumiseen ryhmässä.

Opetuksen järjestäjän, eli kunnan, on varmistettava oppimista tukevat opetusjärjestelyt esiopetuksessa. Opetus- ja kulttuuriministeriö valmistelee perusopetuslain muutosta, joka koskee esi- ja perusopetuksen oppimisen tukea. Lakimuutoksen myötä lapsella on oikeus saada ryhmäkohtaisia ja lapsikohtaisia tukitoimia oppimisen tueksi. Esiopetuksessa ensisijainen tuki on erityisopettajan antama opetus, jolloin kunnan tehtävänä englanninkielisen opetuksen järjestäjänä on palkata englanninkielinen erityisopettaja tarvittaviin tukitoimiin, tai vastaavasti rahallisesti tukea Pilke ICEC Kauniaista, jotta heillä olisi taloudellisesti mahdollista palkata englanninkielinen erityisopettaja palvelukseensa.

Yhteenveto varhaiskasvatuksesta

Kauniaisten kokoisessa kaupungissa ei ole realistinen tilannekuva, että suomenkielisen esi- ja perusopetuksen, ruotsinkielisen esi- ja perusopetuksen sekä ruotsin kielen kielikylvyn lisäksi voitaisiin ylläpitää vielä vieraskielistä esi- ja perusopetusta. Ruotsin kielen kielikylpyesiopetukseen on lähes jokaisena vuonna, lukuun ottamatta vuosia 2022 ja 2024, jäänyt vapaita paikkoja, ja joinain vuosina lasten määrä ruotsin kielen kielikylvyssä on ollut niin alhainen, että kielikylvyn jatkuvuus läpi koko perusopetuksen voi olla uhattuna. Mikäli Kauniaisissa aletaan panostaa englanninkieliseen opetukseen, on selvää, että ruotsin kielen kielikylvyn jatkamisen edellytykset vaarantuvat.

Huomioitavaa on kuitenkin, että ruotsin kielen kielikylpyyn osallistuvien lasten määrä on selvästi suurempi jokaisessa kielikylvyn ikäluokassa, kuin englanninkieliseen varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrä ikäluokassa. Ruotsin kielen kielikylpy toimii kaupungin omana toimintana, on suosittua ja kysyttyä ja korkealaatuista, ja kunhan tilakysymys onnistutaan ratkaisemaan, ruotsin kielen kielikylvyn jatkuvuutta on pidettävä ensisijaisena.

Vaihtoehtoja englanninkieliseen toimintaan esiopetusvuonna

Mahdollisuuksia hyödyntää englanninkielistä varhaiskasvatusta esiopetusvuonna sitä haluaville perheille on erilaisia.

1. vaihtoehto: Esiopetus on velvoittavaa, mutta sanktioita ei ole siihen, jos perhe haluaa luopua lapsen oikeudesta maksuttomaan esiopetukseen ja jatkaa koko-aikaista varhaiskasvatusta esim. yksityisessä päiväkodissa. Tällöin kaupunki ei rahoita toimintaa palvelusetelillä, vaan rahoitus tapahtuu yksityisen hoidon tuen kautta.
2. vaihtoehto: Lapselle haetaan paikkaa toisen kunnan alueella tapahtuvaan englanninkieliseen esiopetukseen. Jos sijaintikunta on hyväksynyt yksikön esiopetusta antavaksi yksiköksi, sijaintikunta korvaa yksikölle esiopetuksesta aiheutuvat kustannukset.
3. vaihtoehto: Lapsille haetaan kunnallisesta varhaiskasvatusyksiköstä suomenkielinen esiopetuspaikka, ja he hyödyntävät täydentävää varhaiskasvatusta nykyisessä Pilke ICEC Kauniainen -yksikössä. Lasten

siirtyminen esiopetuksesta varhaiskasvatukseen voi tapahtua itsenäisesti, tai yksityisen yksikön kanssa neuvottelemalla tilanteeseen ratkaisu.

4. vaihtoehto: Palveluntuottaja voi hakea valtiollista esiopetuksen järjestämislupaa, ja siten vastata esiopetuksen järjestäjänä itse opetuksesta ilman kunnan päätöstä.

Perusopetus

Perusopetuksen osalta huoltajat esittävät kirjeessään kolme toivetta, joista ensimmäinen koskee englanninkielisen kielikylpyluokan perustamista Kauniaisten peruskouluun lukuvuodesta 2025–2026 alkaen tai mahdollisesti jo aiemmin. Kielikylpyopetuksessa vieras kieli on sekä oppimisen väline että sen kohde ja siinä noudatetaan yksi aikuinen, yksi kieli –periaatetta. Kauniaisten peruskoulun kielikylpyopetus on jatkumoa varhaiskasvatuksessa alkaneelle ja esiopetuksessa jatkuneelle kielikylpyopetukselle. Oppilasmäärät kielikylpyluokilla vaihtelevat vuosiluokittain 12–24 oppilaan välillä, eli yhtä vuosiluokkaa lukuun ottamatta väljyyttä luokissa on enimmäisoppilasmäärän ollessa 21 oppilasta / luokka-aste.

Luokka-aste	Vuosiluokalla oppilaita yhteensä	joista kielikylpyoppilaita
1.	78	20
2.	104	24
3.	77	12
4.	100	18
5.	94	19
6.	100	15
7.	130	18
8.	132	18
9.	140	18

Kuten edellä tuli ilmi, vähäinen lapsimäärä varhaiskasvatuksen kielikylpyryhmissä aiheuttaa sen, että jatkumo läpi perusopetuksen on jo ruotsin kielen kielikylpyopetuksenkin osalta uhattuna. Näin ollen resursointi vielä toisen kielen kielikylpyopetukseen edellyttäisi huomattavasti suurempaa lapsimäärää kunnassa.

Toinen perusopetusta koskeva toive huoltajilla koski oman äidinkielen opetusta koulupäivien yhteydessä. He toivovat oman äidinkielen opetusta englanniksi, vaikka lapsen äidinkieli olisikin esimerkiksi suomi. Oman äidinkielen opetus on esi- ja perusopetusta täydentävää opetusta, joka järjestetään erillisen valtionavustuksen turvin. Erillisrahoitettuna, perusopetusta täydentävänä opetuksena oppilaan omaa äidinkieltä voivat opiskella kaikki ne oppilaat, joiden äidinkieli tai jokin perheen kielistä on muu kuin suomi, ruotsi tai saame. Lisäksi oppilaan oman äidinkielen oppimäärän mukaan voivat opiskella ne suomen-, ruotsin- tai saamenkieliset oppilaat, jotka osallistuvat ulkomailla hankitun kielitaidon ylläpito-opetukseen. Kauniaisissa oman äidinkielen opetusta järjestetään koulupäivien ulkopuolella 2 h / viikko, ja nämä opetusryhmät koostuvat hyvin eri ikäisistä oppilaista. Englanninkielisessä varhaiskasvatuksessa kielitaitoaan kehittäneiden oppilaiden ylläpito-opetukseen kyseistä erillisrahoitusta ei siis edellä mainittujen kriteereiden perusteella voi käyttää. Oman äidinkielen opetusta tarkoituksenmukaisempana vaihtoehtona voisi olla järjestää koulupäivien yhteydessä englannin kielen kerhoja, joissa esimerkiksi

toiminnallisten menetelmien kautta pystyttäisiin pitämään jo saavutettua kielitaitoa aktiivisena.

Kolmantena toiveena huoltajat esittävät, että perusopetukseen sisältyvä englannin kielen opetus voitaisiin järjestää oikean ja motivoivan tasoisena lapsille, joilla on jo englanninkielisen varhaiskasvatuksen jälkeen osaamista kielestä. Tätä ehdotusta on kannatettavaa pohtia yhdessä opettajien kanssa. Ylöspäin eriyttäminen oppitunneilla on mahdollista niin, että myös muita nopeammin etenevät tai kieltä entuudestaan osaavat voivat edistyä. Myös jakotuntien tuomaa joustavuutta oppituntien sisältöön voidaan pohtia. Näin oppilaille annetaan mahdollisuus edetä yksilöllisesti ja vahvistaa oppilaiden luottamusta omaan kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää niitä rohkeasti. Pohdittavana tässäkin ovat taloudelliset resurssit sekä jatkumo läpi perusopetuksen unohtamatta myöskään valtakunnallisia arvioinnin kriteereitä vuosiluokalla 6 sekä päättöarvioinnin kriteereitä.

Kauniaisten kaupungin hallintosäännön mukaan opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta päättää esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestämiskoista.

Sivistystoimenjohtaja Mikael Flemmich:

Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta merkitsee tiedokseen Pilke ICEC -yksikön huoltajien valiokunnalle osoittaman kirjeen, ja päättää, että Kauniaisten kaupunki ei järjestä englanninkielistä esi- ja perusopetusta.

.....

Jäsen Riina Plosila esitti seuraavaa lisäystä:

”Valiokunta suosittaa, että opetuksessa huomioidaan oppilaiden osaamisen taso ja tarvittaessa opetusta eriytetään ylöspäin. Myös kerhotoiminnan järjestämisen mahdollisuutta pyydetään selvittämään.”

Valiokunta oli lisäyksestä yksimielinen.

Jäsen Markku Rähmönen esitti seuraavaa lisäystä:

”Lisäksi valiokunta päättää, että englanninkielisen esiopetuksen tarvetta ja halukkuutta seurataan ja tehdään sen mukaisesti uusia päätöksiä jatkossa.”

Valiokunta oli lisäyksestä yksimielinen.

Jäsen Ville Aro esitti seuraavaa lisäystä:

”Luonnollinen ja turvallinen jatkumo voidaan kaupungin puolesta järjestää siten, että vanhemmat esittävät esiopetukseen hakemisen yhteydessä toiveen, että Pilke ICEC Kauniaisista hakevat lapset pääsisivät samaan esiopetusyksikköön.”

Valiokunta oli lisäyksestä yksimielinen.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Valiokunta suosittaa, että opetuksessa huomioidaan oppilaiden osaamisen taso ja

tarvittaessa opetusta eriytetään ylöspäin. Myös kerhotoiminnan järjestämisen mahdollisuutta pyydetään selvittämään.

Lisäksi valiokunta päättää, että englanninkielisen esiopetuksen tarvetta ja halukkuutta seurataan ja tehdään sen mukaisesti uusia päätöksiä jatkossa.

Luonnollinen ja turvallinen jatkumo voidaan kaupungin puolesta järjestää siten, että vanhemmat esittävät esiopetukseen hakemisen yhteydessä toiveen, että Pilke ICEC Kauniaisista hakevat lapset pääsisivät samaan esiopetusyksikköön.

Oheismateriaali:

Huoltajien kirje valiokunnalle